

Društvene zadeve.

V nedeljo v Marnberg! Slomšekova slavnost obhaja »Delavsko društvo v Marnbergu« v nedeljo dne 29. julija t. l. pri »Stari pošti« ob 3 popoldne. Govoril bo slavni govornik dr. Ant. Medved iz Maribora. Vse delavce, kmete in njih prijatelje vabimo k svečanosti. Torej na svidenje! Cela dravska dolina naj se zbere v nedeljo v Marnbergu!

Mili darovi za družbo vednega češčenja: Zreče kron 120, Polenshak 18-71, Loka 60-75, Fram 10, stolna cerkev v Mariboru 59, Dobova 28-20, Šentilj 100, Črešnjevec 44, Sv. Jurij na Ščavnici 40, Sv. Benedikt v Slov. gor. 14-08, Sv. Tomaž pri Vel. Ned. 38, Velika Nedelja 42-46, Žusem 6 K, Sladka Gora 11, Sv. Jurij ob juž. žel. 26, Sv. Štefan pri Žusmu 12, Slivnica pri Celju 10, Ponikva 20, Zdole 40, Celje 180 kron.

Gospodom pevcem »Cecilijinega društva«. Kakor smo se dogovorili, bode »Cecilijino društvo« pri obnem zboru »Leonove družbe«, kateri se bode prihodnji torek 24. julija v Mariboru vršil, sodelovalo in sicer ob polu osmih zjutraj v stolnici pri pontifikalni maši knezoškofa in popoldne ob petih pri slovesni seji v grajski dvorani. Da bode Cecilijino društvo častno zastopano, zato je pozivljamo s tem vse gg. dijake- pevce našega društva, da uže prihodnji ponedeljek t. j. 23. julija v Maribor dojdejo, da se udeležijo glavne vaje ob 5 uri popoldne v dvorani kat. rokod. društva; vabim pa tudi druge gospode, osobito častite mi duhovne brate, kateri so nekaj pri Cecilijanskem društvu sodelovali, ali pa so petja dobro vešč, da se vdeležijo tega zborovanja. Gg. dijakom- pevcem se bode glede stanovanja in hrane, kakor smo se dogovorili, vse poravnalo.

L. Hudovernik, načelnik.

Za šolo na Muti sta darovala veleč. gg. M. Lah in R. Raktelj po 2 K, g. Štefan Rober je poslal šolskemu vodstvu lepo število dobrih knjig. Bog živi vse prijatelje šole!

Politični shod pri Sv. Juriju priredi »Katoliško politično društvo« za okraj Sv. Lenart v Slov. gor. in sicer v nedeljo dne 22. t. m. ob 3 uri popoldne v hiši gospoda Krautčiča z naslednjim vspešnim: 1. Politični položaj Slovencev. 2. Gospodarske razmere na Spod. Štajarju. 3. A. M. Slomšek, slavnostni govor (govori vlč. g. dr. A. Medved). Ponosni Jurjevčani! Pokažite v nedeljo, da kakor ste dobri gospodarji, ste tudi vrli Slovenci, zato pa pridite na shod v ogromnem številu in povejte glasno svoje želje!

Iz Kozjega. Naše gospodarsko bralno društvo priredi dne 29. t. m. popoldne ob 3 uri na vrtu gostilne Franca Gučka izvanredni občni zbor s Slomšek-Preširnovo slavnostjo in predavanjem potovalnega učitelja g. Bele-ta. Vspored se bode v kratkem naznanil. Odbor prosi gg. pevce celega okraja osobito v Pilštajnu, Podsredi in St. Petru prijaznega sodelovanja. Rojaki pridite!

Kmetijsko društvo v Rečici ob Savinji je izdalo letno poročilo. V kratki upravni dobi bilo je denarnih prejemkov 59.085 K 40 v., izdatkov pa 57.590 K 50 v., torej denarnega prometa 116.675 K 90 v. Koncem leta 1899. šteje zadruga 708 udov, kateri so vplačali deležev 23.181 K. 80 v. Izstopil ni nikdo. Čistega dobička je 2765 K 90 v. Po § 17. društvenih pravil oddalo se je razun pristopnin še 10% čistega dobička rezervnemu zakladu, katerega je koncem prve upravne dobe 1692 K 59 v. Na rednem občnem zboru dne 16. maja 1900 podelilo se je slavni požarni brambi v Rečici 25 K, ubožnim učencem na Gorici 25 K, ubožcem rečiške župnije 25 K. Ostali del čistega dobička porabi se za stavbo primerne skladišča. Zadruga je član »Gospodarske zveze«. — Hranilnica in posojilnica v Rečici šteje sedaj 355 udov. Začela je delovati 31. avg. 1899, in imela je že v prvem polletju 228.863 K prometa.

Slomšekova slavnost na Ponkvi dne 5. avgusta t. l. obeta biti v istini velikanska.

Od vseh strani se oglašajo mnogobrojni vdeležniki; vsi narodni stanovi bodo častno zastopani; kmetje iz bližnjih krajev pripravljajo se priti na krasno ovenčanih vozovih na važno slovesnost. Izmed pevskih društev so obljubila svoje sodelovanje sledeča: Ptujsko pevsko društvo, (poje: »Jadransko morje«, vglasbil Hajdrih; »Slovanska pesem«, vglasbil B. Ipavic, z bariton-solom); Pevsko društvo v St. Martinu v Rožni dolini, (poje: »Slovenec i Hrvat, možki zbor, »Slava Slovincem z bariton-solom); Učiteljski pevski zbor, (poje pri odkritju spominske plošče: »Molitev za slovenski rod«, pri koncertu pa kitico »Slovenskih narodnih pesmi« od Foersterja ter »Slovenski svet, ti si krasan« od Volariča). To je treba posebno opomniti, da se vedó druga društva po tem ravnati. Odbor.

Slomšekova slavnost na Ponkvi dne 5. avgusta. Spored: 1. Zjutraj ob 6. uri 30 min. in ob 8. uri slovesen sprejem gostov na tukajšnjem kolodvoru. 2. Ob 10. uri slovesna sv. maša (celebrira mil. g. Fr. Ogradi, opat celjski, poje sl. celjsko pevsko društvo, spremlja oddelek celjske narodne godbe. 3. Ob 1. uri odkritje spominske plošče na tukajšnji soli. Ob 2. uri banket na vrtu g. F. Podgorška. Ob 5. uri skupen izlet na Slomškov rojstni dom, nazaj gredé na grič sv. Ožbalta. 6. Ob 8. uri koncert. Pri slavnosti je obljubilo svoje sodelovanje več sl. narodnih društev, med drugimi slavno celjsko in ptujsko pevsko društvo, združen učiteljski pevski zbor, slavno telovadno društvo »Celjski Sokol« ter drugi. Godbeni del oskrbi celjska narodna godba. — Z ozirom na krajevne razmere se prosijo vsa sl. narodna društva kakor p. n. posamezni gostje, kateri se nameravajo udeležiti slavnosti, da javijo najpozneje do 1. avgusta svojo udeležitev, zlasti da se javijo dotlej za banket, kateremu je cena 2 K 40 v.

Iz ptujске okolice. Dne 22. t. m. se bo v Jurovcih pri Ptuj ustanovilo kmetijsko bralno društvo. Primerna veselica z govori in petjem se vrši ob 3 uri popoldne v gostilni Gomilška. K slovesni ustanovitvi vabi vse prijatelje omenjenega društva najljubšeje osnivalni odbor.

»Zveza slov. kolesarjev« je ustanovila, kakor smo bili že poročali, letos več novih pomočnih postaj in sicer večinoma na Kranjskem, kjer se vozi največ slovenskih kolesarjev. Toda tudi druge slovenske pokrajine dobé v kratkem zvezne postaje, zlasti Goriska in Spodnje Štajersko. Razun tega pa začne zveza delovati tudi na drugem polji. Zaznamovati hoče vse nevarne klanca v širni slovenski domovini s tablicami, da se v bodoče s tem preprečijo možne nesreče. Ker pa odbor »Z. S. K.« sam ne zmore tega obširnega dela, prosi tem potom vse slovenske kolesarje in prijatelje kolesarskega športa, da mu gredo tudi pri ustanovitvi novih postaj in pri zaznamovanju nevarnih klanecv rado- voljno na roko z nasveti, katere naj blagovolijo doposlati zveznemu odboru v Ljubljani.

Ljutomer. Tukajšnja narodna društva so sklenila prirediti veliko Slomšekovo slavnost z godbo, petjem, govori, deklamacijami itd. Ta ljudska veselica se bode vršila na prostem dne 2. septembra t. l. Program se pravočasno naznani po časnikih in lepakih.

Politični shod in Slomšekova slavnost pri Sv. Marjeti ob Pesnici.

Napovedani dvojni zbor pri Sv. Marjeti ob Pesnici se je izvršil v nedeljo dne 15. jul. prav lepo in častno za Slovence ob Pesnici. Poslanec Robič je najprej poročal o splošnem političnem položaju. Vlada namerava razpustiti jeseni državni zbor. Sliši se, da hoče premeniti pravilnik državne zbornice, ni pa gotovo, ali po predlogu v zbornici ali s pomočjo § 14. Gotovo pa je, da se spremené jezikovne naredbe za Češko in Moravsko. Slovenskih poslancev namen ni, da bi Čehe ovirali ali jim pot kazali. Oni so bili vedno

naši zavezniki, ne bilo bi pametno, da bi jih odbili od sebe. Delati moramo na to, da se obnovi prejšnja državnozborna večina. Poslanec Robič je prepričan, da druga večina ni mogoča. Če se prejšnja večina ne najde, druge tudi ne bo.

Nato razpravlja poslanec o izstopu naših poslancev iz deželnega zbora. Obširneje govori o regulaciji Pesnice. Leta 1878. je dne 10. okt. kulturni odsek v deželnem zboru odbil načrt regulacije Pesnice; proti so govorili dr. Du-hatsch, Jul. Pfrimer in najhuje grof Wurm-brand; za načrt pa Slovenci: dr. Radaj, Kukovec in Herman. Vsi Nemci so bili proti, načrt je bil pokopan do leta 1896. Za leto 1899 je dežela privolila 15.500 gld. za regulacijo, toliko tudi država. Pa še tega niso porabili; le nek mostek so naredili blizu železnice na vzgornji Pesnici. Izgovarjajo se, da ni inženirjev, ni časa, da voda vse pre-plavi. Tako se skrbi za Slovence!! Poslanec je predlagal, naj se najprej odstranijo na Pesnici mlinci. Odkodnine niso prenapete.

Dalje še omeni imenovanja uradnikov, podeljevanja deželnih stipendij, vinogradniških posojil, podpiranja šulvereina in sploh vseh društev, ki delujejo v škodo Slovincem. Taki so naši Nemci. Samo za jeden zid ob Muri v Gradcu je dala dežela 66.000 gld., za Pesnico pa ubogih 5500, ki se še niso niti porabili.

Boj za samoupravo južnega Štajarja se je začel. Ne bojimo se ga, če smo složni. Če ostanemo složni, smo nepremagljivi. Vsak, kdor deluje proti slogi, pomaga le nasprotnikom. Vsem Slovincem pa velja klic: Ne vdajmo se.

Poročilo poslančev je bilo vsprejeto z viharim odobravanjem. Izrekla se mu je zahvala in popolnostno zaupanje. Volilci so odobrili postopanje poslancev in navdušeno vsprejeli resolucijo: Proč od Gradca! Poleg te so še bile soglasno vsprejete resolucije: za hitrejšo regulacijo Pesnice, ki se pa naj prične pri iztoku v Dravo, ne pa pri izviru, potem protest proti morebitni proglasitvi nemškega kot državnega ali posredovalnega jezika s pomočjo § 14. — Po zaključenem političnem shodu se je vršila Slomšekova slavnost.

Z navdušenimi besedami nam je kaj lepo opisal Slomšekovo delovanje po geslu: Vse za vero, dom, cesarja! slavnostni govornik, č. gosp. kapelan Muršič. Veri in cerkvi je Slomšek posvetil vse svoje moči. Vera je prva; v verskem duhu je Slomšek deloval, pisal in govoril: tega duha najlepši spomeniki so: njegove pridige, njegovi molitveniki. Ta duh naj se vedno širi med nami. Za vero je Slomšek najbolj ljubil svoj narod prav po zgledu Kristusovem, ki je tudi najbolj ljubil judovski narod in pred vsem njemu prinesel vzveličavne nauke. Materinščine svoje Slomšek ni le spoštoval, nego se je tudi odločno pote- goval za nje pravico; pozabil tudi ni nem- skutarjev, povedal jim je, kaj zaslužijo naro- dovi Judeži, kakor še nikdo poprej. Veliko se je trudil, da bi olikal slovenski jezik; v ta namen je zložil veliko pesmij in spisal mnogo prekrasnih spisov. Posebnih zaslug si je pridobil za slov. šolstvo. Največja zasluga njegova pa je prestava sedeža lavantinskih škofov v Maribor in združitve južnostajarskih Slovincem v jedno celoto tudi v cerkvenem oziru. — Pa tudi za cesarja in za Avstrijo je vroče bilo srce Slomšekovo, kar je naj- sijajneje dokazal z besedo, s spisi in dejanjem. — Končno se govornik izrazi dve želji, naj bi na priprošnje Slomšekovo Bog blagoslovil slovenskega kmeta in naj bi Slovenci postajali vedno trdnješi kristijani, narodnjaki in Avstrijci. Ko smo poslušalci to slovesno ob- ljubili, je med splošnim navdušenim pritje- vanjem končal svoj prelepi govor.

Sedaj nastopijo štirje gospodje ter nam zapojó nekaj prav krasnih pesmij. Oglasé se kmalu tudi domače pevke in pevci, dva mla- deniča pa nas navdušujeta z lepimi dekla- macijami.

Naposled zaključil slavnost predsednik. Priprosta, a pristréna je bila ta slavnost, katere se še bomo dolgo spominjali Slovenci ob Pesnici.

Gospodarske stvari.

Zavarovalna zadruga.

(Konec.)

Ker vemo, da stane pridelovanje poljskih in vinogradskih pridelkov sedaj $\frac{3}{4}$ vse vrednosti pridelka, dobimo po naših podatkih od naših njiv in vinogradov okroglo 23.416.875 kron čistega dobička, kar da po odbitku davka z dokladami 5.950.000 K okroglo $3\frac{1}{2}\%$. Ker pa imamo v Avstriji denar dražje, t. j. za višje procenote poprečno po 6% v rokah, tako da mora kmetovalec doplačati po $2\frac{1}{2}\%$ vsako leto, zato pa se je v Avstriji kmetovalec tako ogromno zadolžil. V Avstriji je vknjiženega dolga na zemljiščih in poslopih okroglo 6.000.000.000 K, nevknjiženega t. j. osebnega dolga pa imamo 3.000.000.000 K, to da skupaj 9.000.000.000 kron. Ker imamo v Avstriji okroglo 30.000.000 ha. površja zemlje, toraj pride po gorenjem računu na nas 720.000.000 K dolga, ali pa na vsakega Slovenca 515 kron.

Kakor sem poprej pri živinoreji dokazati skušal, kako da si lahko živinorejec svoje dohodke pomnoži, to velja tudi pri poljedelstvu in vinogradstvu. Kakor se dajo dohodki travnikov podvojiti, da celo potrojiti, tako se po umnem racionalnem gospodarstvu, pridnem, umnem obdelovanju, dobrem gnojenju dajo podvojiti dohodki njiv in vinogradov.

Ako računimo, da smo Slovenci naše polje in naše vinograde vsled marljivega in umnega gospodarstva dovedli do podvojenih donoskov, imamo vsako leto lahko okroglih 94.000.000 K več dohodkov kakor dosedaj, ker davek nam ostane od ha. enako visok, delo nas stane enako, a pridelamo malo ali polovico več kakor do sedaj. Zato pa smemo s prepričanjem računati, da imamo ako bomo svoje polje in vinograde umno obdelovali, živino požlahtnili, tako poljske, vinograde in živinske pridelke in izdelke združeni prodajali, do 100.000.000 K na leto več dohodkov kakor dosedaj. Ker pride, kakor smo poprej slišali na Slovence 720.000.000 K dolga, kar vzame 7.000.000 obresti vsako leto, je mogoče, da izplačamo ves dolg v teku desetih let, in obrnemo potem ves svoj prihranjeni denar za industrijska podjetja in strokovne šole.

Dragi kmetovalci! Zdelo se je meni potrebno, da sem na kratko skušal dokazati, da še ni zgubljen naš kmetovalec, da še ni potreba vse zapustiti in oditi k rudokopom in v tovarne ali se izseliti iz domačega kroga. Sicer to ne spada posredno k nameravani zavarovalni zadrugi, a neposredno pa je v ozki dotiki s tisto. Saj sem skušal dokazati, kolike važnosti je to, da se kmetovalci združijo, da se organizirajo.

Ko imamo nameravano zavarovalno zadrugo vknjiženo, gledali bomo da pristopi k tisti kolikor možno veliko kmetovalcev, da želeli bi, in delali bomo nato, da pristopijo s časoma vsi kmetovalci k zavarovalni zadrugi. In tukaj je potem naloga naša, da počujemo kmeta, da ga združujemo v kmetijske zadruge, da ga dovedemo k umnemu gospodarstvu, kajti več in boljše ko bode imel

živine, več ko bode prideloval poljskih in vinogradskih pridelkov, ložje in več bode istih zavaroval. In tako se bode vsled združenja delalo z roke v roko, ena naredba bode spodbujala drugo tako, da bomo prišli nevede jako lahko in jako v kratkem času do blagostanja, do boljših časov.

Sklepajoč svoje razpravljanje, prosim vse kmetovalce in prijatelje kmetov, delajmo vsi, kar je v naših močeh, podučujmo kmeta, pomagajmo da se kmalu združijo in gospodarsko organizirajo naši kmetovalci, kajti inace vam poginejo. Ako si sami ne bomo pomagali, smo zgubljeni, to mislim, da uvidi vsak, kdor le to videti hoče, saj sem jasno dokazal, kako so naša posestva zadolžena in da je pogin gotov, ako ne pride kmalu pomoč, in druge pomoči ni, kakor da sami primemo za globoko v blatu se nahajajoči gospodarski naš voz, in ga potegnemo na trda tla. Da se to da doseči, to sem, upam, tudi dokazal, in v to pa so nam vzgled druge gospodarsko bogate države in narodi.

Pri tej priliki ne morem si kaj, da ne bi zaklical vsem in vsakemu, kdor me hoče slušati: »Bratje, kmetovalci, pustimo že vendar enkrat to nesrečno in pogubonosno strankarstvo, osebnosti, sovraštvo. Delajmo vsi edini in združeni kot eden mož, da rešimo naše ljudstvo propada. Saj naše ljudstvo bode gotovo hvaležno tistemu, kdor je njemu do blagostanja pomagal, kdor ga je rešil pogina. Dal vsegamogočni Bog svoj blagoslov našemu delu, da bode v obrambo in blagostanje, v srečo in slavo mile naše domovine.

Ivan Kač.

Loterijske številke.

Trst: 14. julija 1900. 22, 74, 31, 21, 77
Linc: » » » 41, 42, 45, 36, 82

Proda se

žaga in mlin s tremi tečaji, zidan, z dvema lepima sobama in kuhinjo, zraven je še druga zidana hiša z 2 sobama, s kuhinjo, 2 kleti, 2 vrta, njiva, 2 sadunosnika, travnik s sadnimi drevesi, hosta. Praša se pri gospej Mariji Kos v Pod-sredi (Hörberg) Sp. Štajarsko. 3-3

80%

jesihova esenca

Ako hočete dober jesih sami narediti, pomešajte 1 liter moje 80% jesihove esence s 30-40 litrov studenčne vode, in izvrsten jesih je gotov.

1 liter 80% jesihove esence velja 1 gl.
1 liter 60% jesihove esence velja 60 kr.
Izvrstno laško namizno olje
katerega imam veliko zalogo, prodajam liter po 40, 48, 60, 64 in 80 kraje.

PTUJ R. Bračko PTUJ
v novi poštni hiši. 5-6

Glasovir!

Po ceni in dobro ohranjen, gosli (Amati) in mnogo raznih sekiric proda Vinko Skamlič v Cirkoveah pošta Pragarsko. 1-3

Ptujsko gimnazijo

obiskujejoče dijake sprejema na stanovanje učitelj. Naslov »Pomoč pri uku« poste restante Ptuj. 1

Iz Etterjevega sadnega soka

dobljenega iz prirodnega sadja, ki je prost vsakih kemičnih primesij in se toraj ne sme zamenjati z umetnim sadnim sokom, napravi si lahko vsakdo z malimi stroški prav dobro, trpežno poživljavačo

Dobi se pri en gros-trgovcu A. Jurca in sinovi v Ptuj. — Viljem Etter, Sigmaring.

Sadno

• **pijačo** •

10 litrov sadnega soka, ki se brez vsakega drugega dodatka zmeša s 100/130 litrov navadne vode, da po naravnem kisanju 110/140 litrov močne, čiste okrepčevalne jako zdrave in cenene

sadne

pijače.

11

Vrednejše kot povsod drugod
kupite oblačilno blago, robje platno in predpasnike, narejeno perilo v prav veliki
Adolf Messiak, Drangasse 4.
Vrednejše kot povsod drugod!

izberi in pa tudi v kakovosti. Kdor enkrat pri meni kaj kupi, se lahko prepriča.

Na prodaj

lepo posestvo, poslopje v dobrem stanu, stoji tik farne cerkve, pripravo za štacuno. Dva orala travnika leži pri hiši, v enem lep sadni vrt. Pet oralov posetve in dobra vrelna voda na gorici. Cena 1700 gld., od teh more 600-800 vknjiženih ostati. Od Laboti je dobri dve uri hoda. Naslov: Posestnik Habnar v Šmiklavžu p. Ruda na Koroškem.

Učenke-šivilje

katere se hočejo po najnovejšem in najpriprostejšem načinu, pravilno priučiti izdelovati ženska oblačila in risati kroje, sprejemajo se tudi v celo oskrb pri gospej 1

Antoniji Koren, šivilji
v Mariboru Nagyjeva cesta 10, II.

Na prodaj

je lep travnik s sladko in obilno travo v Jurjevskem dolu; voda ga nikdar ne polije. Meri 4 orale ter se proda tudi po kosih. Več se izve pri Fr. Platajsu, posestniku pri Sv. Jakobu v Slov. g. 3

Glasovir!

v dobrem stanju se proda. Kdor ga želi kupiti, naj se oglasi pri lastnici M. Šuen, c. kr. poštarici pri sv. Barbari niže Maribora.

Proda se

v Mariboru pod ugodnimi pogoji hiša z velikim rodovitnim zelnjakom za 36.000 K. Vknjiženih je 14.000 K. Kje? pove upravnistvo lista. 1-3

KUVERTE

s firmo priperoda
tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Na prodaj

bez 2 orala zemlje, hiša, klet in nova preša, 2 hleva, sadunosnik in vinograd se proda na Sredmi (Mittelberg). Cena je 600 gld., takoj plačati treba 300 gld. na drugo lahko čaka Blaž Urbas na Slemenu št. 40 p. Selnica. 2-2

XXXXXXXXXXXX

Išče se gostilna

v najem. Dobro obiskana gostilna na dobrem prostoru se vzame takoj v najem. Naslov pri urednistvu »Slov. Gospod.« 3-3

HARMONIUM

amerikanskega sistema s 5 spremeni obsegajoč 5 oktav F.-F., malo rabljen, leta 1898 kupljen, se proda za 70 gld. z zabojem. (Nov pa je stal 140 gld.) Kupci naj se blagovolijo oglasiti pri organistu Silv. Šentjunc v Ptuj. 3-3

Orgljavec

45 let star, samec, izučen mizar, izdeluje cerkvene oprave (stole itd.) v umni čebeloreji popolnoma izurjen in poštenega vedenja, želi pri kaki srednji fari orgljarsko in meznarsko službo nastopiti. Naslov **Jožef Rangus, orgljavec na Razborju**, p. Loka pri Zid. mostu. 1